



NK-KSE.431.1.19.2022.MJ

Pan
Krzystian Kosztyła
Burmistrz Ścinawy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 7, 25 oraz 26 lipca 2022 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 5 lipca 2022 r. nr: NK-KSE.0030.72.2022.MJ, kontroler z Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Magdalena Janiszewska – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadził w Urzędzie Miasta i Gminy Ścinawa (ul. Rynek 17, 59-330 Ścinawa) kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, polegających na prowadzeniu spraw dotyczących ewidencji ludności, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności³ – zwanej dalej „u.e.l.”.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półroczu 2022 r. nr NK-KSE.430.5.2022.AG.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj.:

- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
- terminowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
- udostępnianie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL,

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował Krzystian Kosztyła - Burmistrz Ścinawy. Zadania z kontrolowanego zakresu były realizowane przez inspektora ds. ewidencji ludności.

¹ Dz.U. z 2020 r., poz. 224.

² Dz.U. z 2022 r., poz.135 ze zm.

³ Dz.U. z 2022 r., poz. 1191.

Realizację przez Burmistrza Ścinawy zadań z zakresu administracji rządowej polegających na prowadzeniu spraw dotyczących ewidencji ludności oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

USTALENIA KONTROLI

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz terminowość realizacji spraw w tym zakresie.

W kontrolowanym okresie wydano 21 decyzji administracyjnych, 10 zostało poddanych kontroli. Pięć spośród kontrolowanych spraw zakończono umorzeniem postępowania⁴. W pięciu przypadkach organ wydał decyzję w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego⁵.

W toku kontroli stwierdzono, iż organ weryfikował wpływające wnioski pod względem formalnym. We wszystkich sprawach, w których było to wymagane, do akt załączony został dokument potwierdzający wpłatę opłaty skarbowej w wysokości 10 zł, zgodnie z ust. 53 części I załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁶. Na wydanych decyzjach organ zamieszczał adnotację o opłacie skarbowej, zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 3 ww. ustawy.

Postępowania prowadzono zgodnie z żądaniem wnioskodawcy. Strony zawiadamiane były o wszczęciu postępowania, na podstawie art. 61 § 4 k.p.a.⁷.

Przy prowadzeniu postępowań z reguły prawidłowo stosowano przepisy prawa procesowego, w szczególności art. 50, 54, 67, 68, 75, 79 k.p.a.⁸. W trakcie prowadzonych postępowań podejmowane były właściwe czynności wyjaśniające, mające na celu ustalenie stanu faktycznego, a postępowania dowodowe prowadzone były rzetelnie (wyjątek stanowi sprawa OS.5343.1.2.2022, co zostanie opisane w dalszej części niniejszego dokumentu).

W sytuacji, gdy zachodziła konieczność zapewnienia nieobecnej stronie udziału w prowadzonym postępowaniu, organ prawidłowo, na podstawie art. 34 § 1 k.p.a., występował do sądu o ustanowienie kuratora⁹.

Kontrola wykazała, że w nagłówkach pism, kierowanych do stron w toku postępowania administracyjnego, stosowano prawidłowe oznaczenie organu gminy (Burmistrz Ścinawy).

Wszczęte postępowania administracyjne zakończone zostały wydaniem decyzji, które zgodnie z art. 107 k.p.a. zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, podpis oraz pieczęć

⁴ OS.5343.1.1.2021, OS.5343.1.2.2021, OS.5343.1.3.2021, OS.5343.1.1.2022, OS.5343.1.10.2022.

⁵ OS.5343.1.7.2020, OS.5343.1.11.2020, OS.5343.1.14.2020, OS.5343.1.2.2022, OS.5343.1.3.2022.

⁶ Wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiący załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1923 ze zm.).

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.735 ze zm.) – zwana dalej k.p.a.

⁸ Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości zostaną opisane poniżej.

⁹ Dot. OS.5343.1.11.2020, OS.5343.1.14.2020, OS.5343.1.2.2022.

uprawnionej osoby. Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

Postępowania administracyjne przeprowadzono z reguły terminowo. W przypadku braku możliwości załatwienia sprawy w terminie, organ sporządzał stosowne sygnalizacje (wyjątek stanowią sprawy nr OS.5343.1.1.2021, OS.5343.1.10.2022, co zostanie opisane poniżej). Przedmiotowe pisma, zgodnie z dyspozycją art. 36 § 1 k.p.a., określały przyczyny zwłoki, wskazywały nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczenie o prawie do wniesienia ponaglenia.

Po zakończeniu spraw, które zakończyły się wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania, strony zostały poinformowane o możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że metryki, o których mowa w art. 66a k.p.a., sporządzane są zgodnie ze wzorem, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹⁰.

W toku kontroli stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że na przesłanych kopiach Postanowień Sądu Rejonowego w Lubinie z 31 stycznia 2022 r., sygn. akt III RNs 40/21 (dot. OS.5343.1.11.2020); z 28 maja 2021 r., sygn. akt III RNs 52/21, (dot. OS.5343.1.14.2020); z 9 maja 2022 r. sygn. akt III RNs 118/22 (dot. OS.5343.1.2.2022) nie znajdują się potwierdzenia ich prawomocności. W wyjaśnieniach z dnia 26 lipca 2022 r. wskazano, że:

„Zgodnie z obowiązującymi przepisami postanowienia Sądów Rejonowych o wyznaczenie kuratora dla osoby nieobecnej uprawomocniają się w terminie 7 dni od daty otrzymania rzeczowego postanowienia przez tut. organ.

Organ nie podejmował działań związanych z dodatkową weryfikacją postanowień z uwagi na fakt, iż w przypadku zaskarżenia przez którąkolwiek ze stron przedmiotowych postępowań organ został by poinformowany przez Sąd poprzez przesłanie odpisu lub zaskarżenia. Brak przesłania przez Sąd odpisu zaskarżenia w danym przypadku potwierdza prawomocność postanowień.

Aby dochować ustawowe terminy zgodnie z art. 35 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735 ze zm.), który stanowi, że organy administracji publicznej obowiązane załatwić sprawy bez zbędnej zwłoki oraz biorąc pod uwagę późne terminy w jakich doręczane są przesyłki przez operatora pocztowego po otrzymaniu postanowienia o wyznaczeniu kuratora dla osoby nieobecnej nie zwleka 7 dni tylko wysyła zawiadomienie o toczącym się postępowaniu osobie wyznaczonej przez Sąd oraz stronom postępowania a osoby te otrzymują zawiadomienie, gdzie organ ma już w swoim materiale dowodowym postanowienie prawomocne”.

Zauważyć należy, że zgodnie z art. 364 § 1 k.p.c.¹¹ prawomocność orzeczenia stwierdza

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 250.

¹¹ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1805 ze zm.).

na wniosek strony sąd pierwszej instancji na posiedzeniu niejawnym. Przy tym zauważyć należy, że w praktyce działalności sekretariatów sądowych częściej niż postanowienie o stwierdzeniu prawomocności występuje wydawanie odpisów orzeczeń ze wzmianką o prawomocności orzeczenia wydaną na podstawie przepisów o biurowości sądowej¹². Strona otrzymuje w takiej sytuacji odpis prawomocnego orzeczenia, który umożliwia prowadzenie postępowania. W związku z powyższym wyjaśnienia nie mogą zostać uwzględnione. Podkreślić należy, że organ aby prowadzić postępowanie musi mieć pewność prawomocności orzeczenia w obrocie prawnym. Zgodnie z art. 40 § 1 k.p.a. pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi. Nieprawidłowym zatem było kierowanie pism do osoby wskazanej w postanowieniu, gdy nie miało ono przymiotu prawomocności. Przyczyną powstania przedmiotowej nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur.

W toku kontroli stwierdzono, że w pismach stanowiących zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania i jednocześnie wezwaniu do złożenia wyjaśnień w sprawie, brakuje przywołania podstawy prawnej wezwania¹³. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 6 k.p.a., organ ma działać w oparciu i na podstawie przepisów prawa, dlatego też w pismach kierowanych do uczestników postępowania należy wskazywać w oparciu o jaki przepis prawa organ dokonuje danej czynności.

Jednocześnie kontrola wykazała, że w wezwaniach świadków z 7 oraz 10 grudnia 2020 r. nr OS.5343.1.11.2020 nie zawarto adresu organu, co jest niezgodne z dyspozycją art. 54 § 1 pkt 1 k.p.a. Natomiast wezwanie strony z 17 grudnia 2020 r. nr OS.5343.1.11.2020 zawiera pouczenie o możliwości ukarania grzywną. W związku z powyższym wskazać należy, że błędne jest pouczanie stron o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwania, tj. o treści art. 88 k.p.a. W myśl ww. przepisu kto, będąc obowiązany do osobistego stawienia się (art. 51 k.p.a.), mimo prawidłowego wezwania nie stawiał się bez uzasadnionej przyczyny jako **świadek lub biegły** albo bezzasadnie odmówił złożenia zeznania, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin albo udziału w innej czynności urzędowej, może być ukarany przez organ przeprowadzający dowód grzywną (...). W związku z powyższym, ten środek przymusu może być orzekany wobec świadków, biegłych i osób trzecich, natomiast organ nie może nałożyć grzywny na stronę, w przypadku niestawienia się. Do przesłuchania stron nie stosuje się, zgodnie z art. 86 k.p.a., żadnych środków przymusu¹⁴.

Kontrola wykazała, że 2 spośród sporządzonych przez organ protokołów przesłuchania nie określają w jakim charakterze osoba przesłuchiwana była przy ww. czynności obecna (np. strona, świadek etc.), co jest niezgodne z treścią art. 68 § 1 k.p.a.¹⁵.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że prowadząc postępowanie nr OS.5343.1.2.2022 organ nie zastosował środków dowodowych takich jak przesłuchanie świadków lub oględziny. Jedynym pozyskanym dowodem na fakt niezamieszkiwania strony w lokalu, którego dotyczyło postępowanie jest pismo Komendanta Komisariatu Policji

¹² T. Szanciło, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1-505³⁹. Tom I

¹³ Dot. m.in. pism: z 26 sierpnia 2020 r. nr OS.5343.1.11.2020; z 3 sierpnia 2020 r. nr OS.5343.1.14.2020; z 14 kwietnia 2021 r., nr OS.5343.1.7.2020; pismo z 7 czerwca 2021 r. nr OS.5343.1.2.2021, pisma z 3 lutego 2022 r. nr OS.5343.1.3.2022; z 5 stycznia 2022 r., nr OS.5343.1.1.2022.

¹⁴ B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Art. 86 k.p.a., wyd. 17, Warszawa 2021.

¹⁵ Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby. Dot. protokołów: z 5 stycznia 2021 r. oraz 7 stycznia 2021 r. nr OS.5343.1.11.2020.

w Ścinawie, w którym ustalenia oparto na „wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym przez dzielnicowego”. Z wyjaśnień złożonych 26 lipca 2022 r. wynika, że:

„(...) przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte na wniosek właściciela, który poinformował, że przedmiotową nieruchomość posiada od 2006 r. W zakupionej nieruchomości nikt nie zamieszkiwał, nieruchomość została przekazana pusta. Organ zwrócił się do Komisariatu Policji o udzielenie informacji, czy osoba wskazana przez właściciela nieruchomości do wymeldowania z pobytu stałego zamieszkuje pod wskazanym adresem. Policja udzieliła odpowiedzi informując, że wymieniona osoba nie przebywa w przedmiotowej nieruchomości, nie posiada w niej żadnych rzeczy osobistych itp.

Pracownik prowadzący postępowanie mieszka na osiedlu gdzie znajduje się przedmiotowa nieruchomość i posiadał wiedzę, że osoba wymeldowana ze wskazanego adresu nie zamieszkiwała w nim od długiego czasu, wyjechała za granicę i prawdopodobnie tam zmarła”.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że postępowanie wyjaśniające nie zostało przeprowadzone rzetelnie, a zgromadzony materiał dowodowy nie był kompletny. Wskazać należy, że z ww. pisma Komendanta nie wynika na jakiej podstawie dokonano przedmiotowych ustaleń, więc informacje mogły zostać pozyskane np. jedynie od wnioskodawcy. Dlatego też, nie jest ono wiarygodnym środkiem dowodowym, wystarczającym do wydania rozstrzygnięcia w sprawie. Jednocześnie mając na uwadze wyjaśnienia odnośnie informacji posiadanych przez pracownika Urzędu dotyczących przedmiotowej sprawy zauważyć należy, że w aktach sprawy brakuje stosownej notatki służbowej, która potwierdzałaby je, dlatego też nie mogą zostać uwzględnione. Podkreślić należy, że do faktów znanych organowi z urzędu nie zalicza się tych, które znane mu są prywatnie¹⁶.

W toku kontroli stwierdzono, że opłata skarbową w sprawie wszczętej 1 lutego 2022 r. nr OS.5343.1.3.2022 została uiszczona dopiero w dniu wydania decyzji tj. 14 kwietnia 2022 r. W wyjaśnieniach z 26 lipca 2022 r. wskazano, że:

„(...) strona złożyła komplet dokumentów, w którym, zabrakło potwierdzenia o uiszczeniu opłaty skarbowej i na tym etapie nie dopatrzone się braku tej opłaty.

Organ wszczął postępowanie administracyjne mimo nieuiszczenia należności. Po weryfikacji kompletu dokumentów (przed wydaniem decyzji) stwierdzono, że brakuje opłaty skarbowej, telefonicznie wezwano wnioskodawcę do uiszczenia opłaty skarbowej przed wydaniem decyzji. Opłata została uiszczona przez wnioskodawcę”.

W związku z powyższym wyjaśnić należy, że w przypadku stwierdzenia braków fiskalnych, organ obowiązany jest zastosować procedurę przewidzianą w art. 261 § 1 i § 2 k.p.a.¹⁷

¹⁶ R. Hauser, M. Wierzbowski (red), Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Komentarz do art. 77 KPA, Wyd. 7, Warszawa 2021; Z. Janowicz, KPA. Komentarz, 1999, s. 220.

¹⁷ Zgodnie z dyspozycją art. 261 § 1 i § 2 k.p.a. jeżeli strona nie wpłaciła należności tytułem opłat i kosztów postępowania, które zgodnie z przepisami powinny być uiszczone z góry, organ administracji publicznej prowadzący postępowanie wyznaczy jej termin do wniesienia tych należności. Termin ten nie może być krótszy niż siedem dni, a dłuższy niż czterdzieści dni. Jeżeli w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, podanie podlega zwrotowi lub czynność uzależniona od opłaty zostanie zaniechana.

Kontrola wykazała, że podstawa prawna wydanych decyzji w sprawie umorzenia postępowania powołana została w sposób niepełny, gdyż wskazuje jedynie art. 105 § 1 k.p.a., pominięty został natomiast art. 35 u.e.l., co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.

Na pełnomocnictwach dołączonych do akt spraw nr OS.5343.1.11.2020, OS.5343.1.1.2021 nie zamieszczono adnotacji o której mowa w § 5 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej¹⁸, który wskazuje, że jeżeli pełnomocnictwo nie podlega opłacie skarbowej lub jest od niej zwolnione, adnotację, określającą podstawę prawną wyłączenia lub zwolnienia, organ zamieszcza na złożonym pełnomocnictwie.

W trakcie czynności kontrolnych zauważono również, że organ nie zamieszcza na egzemplarzach pism przeznaczonych do włączenia do akt sprawy informacji, co do sposobu ich wysyłki, np. poprzez list polecony, list priorytetowy, czy też doręczenie elektroniczne, co stanowi uchybienie obowiązku określonego w § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej¹⁹.

Odnosząc się do terminowości prowadzonych spraw zauważyć należy, że w sprawach OS.5343.1.1.2021 oraz OS.5343.1.10.2022 organ nie zastosował sygnalizacji o nowym terminie załatwienia sprawy, o których mowa w art. 36 § 1 k.p.a. W wyjaśnieniach z 26 lipca 2022 r., dotyczących postępowania nr OS.5343.1.1.2021 wskazano, iż:

„przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu. Ustalono właściciela nieruchomości, który został zawiadomiony o wszczęciu postępowania administracyjnego.

Właściciel nieruchomości zgłosił się do tut. urzędu i złożył oświadczenie o tym, że dana osoba faktycznie nie zamieszkuje w tym lokalu i przebywa za granicą (zgłosił się w dniu 20.04.2021 r.). Następnego dnia właściciel nieruchomości zadzwonił do urzędu i poinformował, że skontaktował się z teściem, przedstawił mu sprawę, a ten przesłał swojej córce (żonie właściciela nieruchomości) pełnomocnictwo dot. wymeldowania z miejsca pobytu stałego. Właściciel nieruchomości był w stałym kontakcie z tut. Urzędem i nie wniósł ponaglenia na przedmiotowe postępowanie. Mimo intensywnej pracy przy postępowaniu pominięto fakt wskazania nowego terminu załatwienia sprawy”.

W związku z powyższym wyjaśnienia wymaga, iż także sprawy z urzędu organ ma obowiązek prowadzić terminowo. Podkreślić trzeba, że również w przypadku, gdy strona czynnie uczestniczy w prowadzonym postępowaniu należy przestrzegać dyspozycji art. 36 k.p.a.

Jednocześnie na marginesie należy zauważyć, że zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy **wymagającej postępowania wyjaśniającego** powinno nastąpić **nie później niż w ciągu miesiąca**. Jest to termin, którego uchybienie powinno skutkować sygnalizacją, o której mowa w art. 36 k.p.a., również w przypadku, gdy organ uzna, iż sprawa ma charakter

¹⁸ Rozporządzenie z dnia 28 września 2007 r. (Dz.U. Nr 187, poz. 1330).

¹⁹ Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67, ze zm.) – zwanego dalej Instrukcją kancelaryjną.

szczególnie skomplikowany²⁰. Postępowanie takie należy uznać za właściwe mając na uwadze zasady ogólne k.p.a., przede wszystkim zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu, zasadę szybkości postępowania oraz zasadę udzielania informacji. W związku z powyższym wskazać należy, iż zasadne byłoby sporządzanie sygnalizacji o nowym terminie załatwienia sprawy przed upływem miesiąca (dotyczy spraw nr OS.5343.1.1.2022, OS.5343.1.2.2022 oraz OS.5343.1.3.2022). Niemniej powyższe nie miało wpływu na ocenę terminowości prowadzenia przedmiotowych postępowań administracyjnych.

[dowód: akta kontroli str. 24-154, 288-295]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące prowadzenia przez Burmistrza Ścinawy postępowań administracyjnych, na podstawie art. 35 u.e.l. oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Zagadnienie dotyczące terminowości realizacji spraw w tym zakresie oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

Kontroli poddano 20²¹ spraw dotyczących udostępnienia danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL. W toku czynności kontrolnych ustalono, że we wszystkich sprawach dot. udostępnienia ww. danych podmiotowi trzeciemu, wnioski złożone były na właściwych formularzach określonych na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego²².

Jednocześnie ustalono, że we wszystkich sprawach w których było to wymagane wniesiono stosowne opłaty od udostępnienia informacji oraz wymaganą opłatę skarbową w przypadku złożenia pełnomocnictwa²³.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że organ z reguły w odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL udostępniał dane zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, w zakresie w jakim wykazał on uprawnienia do uzyskania żądanych danych (wyjątek stanowią sprawy OS.5345.1.8.2021, OS.5345.1.37.2021, OS.5345.1.58.2021, co zostanie opisane poniżej).

Na pisemnych odpowiedziach widnieje imienna pieczęć prawidłowo upoważnionego pracownika organu. Kontrola wykazała, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.

Niemniej w toku kontroli stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości.

²⁰ Art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...).

²¹ OS.5345.1.4.2021, OS.5345.1.8.2021, OS.5345.1.12.2021, OS.5345.1.16.2021, OS.5345.1.20.2021, OS.5345.1.24.2021, OS.5345.1.28.2021, OS.5345.1.33.2021, OS.5345.1.37.2021, OS.5345.1.41.2021, OS.5345.1.45.2021, OS.5345.1.49.2021, OS.5345.1.53.2021, OS.5345.1.58.2021, OS.5345.1.1.2022, OS.5345.1.5.2022, OS.5345.1.9.2022, OS.5345.1.13.2022, OS.5345.1.17.2022, OS.5345.1.20.2022.

²² Dz.U. poz. 2523 - obowiązujące do 13 lipca 2022 r.

²³ Dot. OS.5345.1.53.2021, OS.5345.1.5.2022.

W trakcie trwania czynności kontrolnych stwierdzono, że w odpowiedziach na wnioski nr OS.5345.1.8.2021, OS.5345.1.37.2021, OS.5345.1.58.2021 zabrakło informacji, które wynikały ze złożonych podań²⁴. Organ udostępnił jedynie datę zgonu (w sprawach OS.5345.1.8.2021 oraz OS.5345.1.37.2021 także nr aktu zgonu). W wyjaśnieniach z 26 lipca 2022 r. wskazano, że:

„udzielono informacji jedynie o zgonie danej osoby, ograniczono się do minimalnej odpowiedzi o osobie zmarłej”.

W związku z powyższym wskazać należy, że organ jest związany żądaniem wnioskodawcy i nie może samowolnie modyfikować jego zakresu. Dlatego też udzielana odpowiedź powinna być zgodna z treścią wniosku. W przypadku gdy organ miał wątpliwości odnośnie zakresu żądania, należało podjąć działania wyjaśniające.

W toku kontroli ustalono, że organ nie zweryfikował poprawności podpisu złożonego pod wnioskiem dot. sprawy OS.5345.1.41.2021, który wpłynął drogą elektroniczną przez e-Puap. Jednocześnie stwierdzono, iż odpowiedzi na wnioski złożone w formie dokumentu elektronicznego doręczane są za pomocą środków komunikacji elektronicznej (o czym świadczy adnotacja o sposobie wysyłki sporządzona na wersji papierowej pisma), niemniej organ nie udokumentował sposobu doręczenia przedmiotowych pism. W wyjaśnieniach z 26 lipca 2022 r. wskazano jedynie, że:

„odpowiedź wysłano poprzez załączony skan w formie papierowej podpisany przez pracownika i przesłany przez e-pułap z potwierdzeniem Urzędowego Poświadczenia Przedłożenia”.

Kontrola wykazała, że we wszystkich odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych z rejestru PESEL sporządzonych w 2021 r., organ nie wskazywał podstawy prawnej działania. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 6 k.p.a., organ ma działać w oparciu i na podstawie przepisów prawa. W przypadku braku możliwości wydruku podstawy prawnej na formularzu systemowym, stosownym było sporządzanie pisma przewodniego, zawierającego podstawę prawną działania organu, lub jej wskazanie w rubryce „uwagi”. Powyższe naruszenie zatem oceniono jako uchybienie. Przy czym wskazać należy, że aktualnie podstawa prawna drukowana jest na ww. odpowiedziach, w związku z powyższym zalecenie pokontrolne w tym zakresie nie będzie formułowane.

W toku kontroli stwierdzono, że na odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych z rejestru PESEL organ nie zamieszcza adnotacji o opłacie skarbowej, o której mowa w art. 8 ust. 3 ustawy o opłacie skarbowej²⁵ oraz w § 4 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej²⁶.

Na wszystkich pismach stanowiących odpowiedź na wnioski o udostępnienie danych wysłanych pocztą, stwierdzono brak informacji co do sposobu wysyłki, np. poprzez list polecony, list priorytetowy, czy też doręczenie elektroniczne, co stanowi uchybienie obowiązkowi określonemu w § 60 ust. 3 ww. Instrukcji kancelaryjnej.

²⁴ Dot.: w sprawach: OS.5345.1.8.2021 – imion rodziców; OS.5345.1.37.2021 – adresu zameldowania, nr dowodu osobistego, imion rodziców, nr pesel, pozostałych nazwisk; OS.5345.1.58.2021 - adresu zameldowania, poprzednich imion i nazwisk, drugiego imienia, nr pesel, adresu i imion rodziców, nazwiska rodowego.

²⁵ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1923 ze zm.).

²⁶ Rozporządzenie z dnia 28 września 2007 r. (Dz.U. Nr 187, poz. 1330).

W toku kontroli ustalono, że organ nie wydał decyzji w sprawie odmowy udostępnienia danych. Sprawa, która została wykazana w piśmie z 5 lipca 2022 r. nr OS.1712.3.2022 dotyczyła postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania z 15 lipca 2021 r. nr OS.5345.1.32.2021. Postanowienie zostało wydane prawidłowo, na podstawie art. 48 ust. 2 u.e.l. z uwagi na przekroczenie limitu trzystu danych jednostkowych udostępnianych w bieżącym roku kalendarzowym z rejestru PESEL. Postanowienie zawiera wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 124 § 1 k.p.a.

[dowód: akta kontroli str. 160-286, 296-299]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL na podstawie ustawy o ewidencji ludności, oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Burmistrza Ścinawy zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z powyższym, w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Pisma doręczać wyznaczonemu przez sąd przedstawicielowi osoby nieobecnej, po dokonaniu weryfikacji czy postanowienie w sprawie jego ustanowienia jest prawomocne.
2. W wezwaniach kierowanych do stron postępowania wskazywać podstawę prawną działania organu.
3. W wezwaniach świadków wskazywać adres organu.
4. Przestrzegać dyspozycji art. 86 k.p.a.
5. Protokoły sporządzać zgodnie z dyspozycją art. 68 § 1 k.p.a.
6. Postępowanie dowodowe prowadzić rzetelnie.
7. W przypadku stwierdzenia braków fiskalnych stosować procedurę przewidzianą w art. 261 § 1 i § 2 k.p.a.
8. Prawidłowo powoływać podstawę prawną decyzji.
9. W przypadku złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa zamieszczać stosowne adnotacje dot. opłaty skarbowej.
10. Na egzemplarzach pism przeznaczonych do włączenia do akt sprawy zamieszczać informację, co do sposobu ich wysyłki.
11. Sprawy załatwiać terminowo, w przypadku braku możliwości, w każdym przypadku stosować sygnalizację, o której mowa w art. 36 § 1 k.p.a.
12. Udostępniać dane jednostkowe zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy.
13. Weryfikować poprawność podpisu złożonego pod wnioskiem, który wpłynął drogą elektroniczną przez e-Puap.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie w terminie **do 17 października 2022 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości lub przyczynach ich niepodjęcia.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Jarosław Obremski

